

מהדורה שלוש ושלוש

04.03.2021

י"ט אדר תשפ"א

צוות המערכת

אלון שורץ, ריבי ארצי, ד"ר איריס פינטו,

רקפת גלבוט, נעמה כהן, ענבל לוור

👁️ זמן קריאה 60 שניות

אמ; לק הוא ביטוי סלנג באינטרנט, ראשי תיבות של
"ארוך מדי; לא קראתי".

שימוש רב נעשה בו על מנת להציג את חוסר רצונם של
הקוראים להתאמץ בקריאה ובקשתם ל**תקציר הדברים**.

סקופ הוא מונח בעיתונאות המציין ידיעה חדשותית
מקורית, **חשובה**, **מפתיעה** או מרעישה שנחשפה
באופן בלעדי על ידי גורם עיתונאי כלשהו.

מדובר בחדשות אשר סביר להניח שיעניינו מספר רב של
אנשים ועשויות להיות כאלו המלמדות על **הבט חדש** לגבי
אירוע חדשותי אשר ידוע זה מכבר

scope הוא **תחום**, אזור הנמצא בתוך גבול מוגדר
מסוים מוחשי או תיאורטי כמו תחום ידע - ובמקרה שלנו,
חינוך.

לטובת המצטרפים החדשים, ברזכים הבאים!

על כן **סקופ**

מגזין קצר וחדשני בתחום החינוך

”ההווה הוא רגע של בחירה ושל פעולה.” סימון דה בובואר

לכאורה, נדמה שהבחירה אפשרית היום יותר מתמיד. מגוון האפשרויות האינסופי שעומד לרשותנו, אפילו בפעולה פשוטה כמו בחירת שמפו לשיער – עם הריח הרצוי, הכמות המדויקת, המרקם הספציפי והמחיר הנכון – אפשרית. לא שאני כזה בררן... אבל גם ה'חולצה השחורה החלקה' שלי קיימת בכל כך הרבה ורסיות, שאפילו תחת ההגדרה הזו, אפשר להתבלבל (ואני מצליח).

אנחנו בוחרים בכל רגע נתון. מעצם הנוכחות, הפיסית או התודעתית שלנו במקום אחד ולא במקום אחר. למשל, ברגע זה מתקיימת הבחירה שלי לכתוב את הטקסט הזה, ושלך לקרוא אותו ולוותר על האלטרנטיבות שהיו יכולות להיות לך לעשות משהו אחר – שאולי תהיה הזדמנות אחרת לקיים אותן, ואולי לא. יש לה, לבחירה – מחיר.

אני זוכר את עצמי בוחר חברים לקבוצה שלי בכדורגל (ומוותר על אחרים). בוחר מה לקנות בשני השקלים שניתנו לי (שוקולד, כמובן – ומוותר על המסטיק). בוחר לא להיכנס לכיתה (ולשלם את המחיר). בוחר מסלול בצבא (בין שני חלומות אפשריים). בוחר תחום לימודים, ובכך (לפחות כך זה הרגיש באותו רגע) בוחר מסלול לחיים מקצועיים. בוחר. בוחר. בוחר. החלטות קטנות. החלטות גדולות. כאלו שהתלבטתי עליהן בלי סוף (למרות שאני ממש לא נוטה לזה) וכאלו שקיבלתי בפזיזות (ולעיתים רק אחר כך הבנתי את משמעותן) – כולן היו בחירותיי. כולן עיצבו את חיי.

ובכל רגע כזה, ארוך או קצר, מתקיים דיאלוג של רווח והפסד, של ויתור ובחירה. בבחירה להביט על סיטואציה באופנים שונים, בבחירה להקשיב לעצמנו, בבחירה לפעול על פי צו ליבנו.

לא תמיד זה קל, זה תמיד דורש ויתור. תמיד מתאפשרת בחירה, היא לא תמיד קלה.

ונכון, זה קצת מתעתע. לעיתים נדמה שהיא איננה, האפשרות הזו – לבחור. אבל היא כאן, נוכחת. תמיד. אפשר לבחור בה.

קריאה מהנה וסופ”ש נעים, אלון.

*בלחיצה על הסמל
תעברו חזרה לפה

מה זה?

אילו אפשרויות ממתינות פה?

הנושא השבועי

מה זה בכלל?

כל כותרת היא קישור
לעמוד המתאים

יש לך כוח ללמוד?

אפשר לבחור, ידעת?

ולגלות שזה לא בדיוק מה שחשבת

שהדרך היא העיקר

ושזה לא רק שיקול קר

לפעמים המחיר יקר

ויש בזה מן האתגר

מדל שלתרגל את זה אפשר (:

ואז מגיע המבחר!

והוא בך בחר

לבחור היום - ולהשפיע על מחר

CHOISE

בחירה

**”בין גירוי לתגובה קיים
מרחב. במרחב הזה טמון
הכוח שלנו לבחור את
התגובה שלנו.**

**בבחירה שלנו טמונה הצמיחה
שלנו והחופש שלנו.”**

ויקטור פרנקל, נאורולוג ופסיכיאטר

בחירה

ד"ר איריס פינטו

החלטה על הדבר הרצוי - המועדף מבין כמה אפשרויות או המתאים ביותר לתכלית מסוימת.

בחירה נובעת מתוך חירות ורצון חופשי, ומתוך תפיסה שלאדם יש יכולת להחליט וחופש לבחור, ובכך לקבוע במידה מסוימת את מהלך חייו. התנהגותו של האדם, מעשיו, החלטותיו, מחשבותיו ורגשותיו הינם פרי רצונו, ואינם קבועים מראש ומוכתבים בידי הסיבתיות, הגורל או כוחות על-אנושיים.

בניגוד לרעיון הבחירה החופשית, קיימות השקפות התופסות את האדם כמי שנשלט על ידי כוחות חיצוניים, הקובעים את התנהגותו וגורלו: ההשקפה הפטליסטית סוברת שגורלו של האדם קבוע מראש, ומתבטאת באמירות כמו "הכל בידי שמיים". ההשקפה הדטרמיניסטית רואה כל התנהגות אנושית כנובעת בהכרח מנסיבות קודמות.

חופש בחירה משחרר כוח למידה

ד"ר איריס פינטו

ידוע שאנשים לומדים באופן שונה זה מזה. התאמת אופן הלמידה ללומדים והעברת האחריות ללמידה אליהם, מאפשרת להם ללמוד, לרכוש מיומנויות ולהטמיע מידע חדש, מהר יותר מדרך הוראה סטנדרטית המתאימה לכולם.

אנשים לומדים טוב יותר כאשר יש להם תחושת בחירה בלמידה: הם נוטים להחזיק בבחירותיהם לאורך זמן, המוטיבציה שלהם עולה (ואדישותם יורדת), ובחירה משחררת חלק מהלחץ הכרוך בלמידה ומניעה את הלומדים להיות מעורבים יותר בחומר הנלמד – מה שלרוב משפר את תוצאות הלמידה.

הלומדים יכולים לבחור למשל: איך הם לומדים | מתי הם לומדים | מה הם לומדים | היכן הם לומדים | אילו פרויקטים הם יוצרים | כיצד הם נבדקים |

מתן יכולת הבחירה תורמת ללומדים ולצוות החינוכי, שמשוחרר מהנטל ליצור חוויית למידה מובחנת עבור מגוון התלמידים, וללומדים ניתנת האפשרות לקיים למידה עצמאית ומותאמת, המתגרת אותם ללא הרף.

אנשי חינוך מסוימים מתריעים כי אין להותיר את הבחירה מה ללמוד בידי הלומדים, מאחר וברוב התחומים הם אינם יודעים מה הם צריכים ללמוד. עם זאת, מוסכם שהבחירה אילו מיומנויות ללמוד, היא כשלעצמה, מיומנות שכדאי ללמוד.

כל ילדיי זכו להתחנך בחינוך
הדמוקרטי. אני גאה שאיפשרתי
להם לבחור, להתנסות, לטעות,
להתאמן ולאהוב את עצמם.

הבחירה לא הגיעה משום מקום.

קדמו לה 4 סיפורים...

הדרך שלא נבחרה / רוברט פרוסט

(תרגום: עדנה אולמן-מרגלית)

שתי דרכים נפרדו ביער עבות
לא שתיהן בשבילי; הצרתי על כך
נעצרתי מולן לזמן ממושך
לאורכה של אחת הרחקתי ראות
עד לנקודת פיתולה שבסבך.

להמשיך לקרוא?

זו בחירה

שלך.

בחירה – לא מה שחשבתי

יעל ביבר אביעד, ייעוץ וליווי בתי ספר של המאה ה 21

לפעמים אנחנו יודעים בדיוק מה אנחנו רוצים.

ולעיתים ללכת לאיבוד הוא שלב חיוני, או אפילו סוג של מטרה. במקרים האלו החופש המלא הוא חיוני. הדף הריק, המשימה הפתוחה.

אבל חשיבה יצירתית פורחת דווקא כאשר יש לנו משימה שמחייבת אותנו ליצור משהו שימושי או לפתור בעיה בדרך חדשה. וזה קורה כאשר אנחנו מתמודדים עם אתגר, כשיש לנו אילוצים.

בתהליכי הלמידה – הוראה המסורתיים, המשימות הן די סגורות והמקום לביטוי אישי מצומצם. ולכן, לא פעם כשרוצים ליצור חוויית למידה אחרת וחווייתית יותר, יש נטייה להנחות את הלומדות והלומדים לעשות "מה שאתם בוחרים". דף חלק.

עם הזמן גיליתי שכאשר אנחנו יוצרים הגדרות ברורות, מכוונים לסוג התוצר ועוד אילוצים – סיפור שיש מילים שחייבות להופיע בו, ציור שיש בו רק 3 צבעים, תוכנה ליצירת סרטונים עם הסבר ברור על תנועת כוכבי הלכת, דווקא אז היצירתיות פורצת והביטוי האישי מועצם.

בחירה כתודעה, מטרה ובעיקר דרך

ד"ר סיגל סטרשנוב, מנהלת תיכון שש שנתי ברנקו וייס אית"ן, מועצה אזורית גזר

בשנת תש"ף, לאחרי מסע של בירור חינוכי-ערכי ופדגוגי בארץ ובעולם, הבנו כי ייחודיות ביה"ס שלנו מבוססת על רעיונות גדולים ועל בחירה, וחברנו למודל ביה"ס ההוליסטי של היזמית החינוכית מיכל זק.

לאורך הדרך נוכחנו כי בחירה מחוללת אוטונומיה ואחריות - אצל התלמידים והמורים גם יחד. הבנו שלא די להטמיע בחירה ככלי בקורסים ובשיעורים למיניהם, ושעלינו להנחיל אותה כתודעה. הרחבת נקודת מבט זו פירושה עיסוק בבחירה בכל הרבדים האפשריים, ושימוש בשפה של בחירה באופן שמנכיח אותה במרחב.

בתשפ"א, לצד הקורונה, המשכנו להטמיע את הבחירה בשיח הבית ספרי, שיח שהפך לטבעי ככל שעבר הזמן. היום ניתן לומר כי המורים חשים שהבחירה נותנת מענה לצרכים שלהם, ויוצרת עבורם הזדמנויות איכותיות לדיאלוג מצמיח, ולרפלקציה ומשוב עם תלמידים.

הבחירה פותחת צוהר לתחומי עניין שונים, מסייעת למצוא ערך מוסף בלמידה ולהעצים את תחושת העצמאות. הבחירה מאפשרת הזדמנות ליצירת קשרים חברתיים מגוונים, וכך תורמת לרווחה האישית ולהנאה של מורים ותלמידים כאחד - הישג לא מבוטל במציאות הנוכחית.

מוזמנים לבחור

על מה ללחוץ

למה יותר זה פחות?

ד"ר איריס פינטו

הפסיכולוג בארי שוורץ קורא תיגר על אחד העקרונות המרכזיים בחברה המערבית: חופש הבחירה אינו נותן יותר חופש, אלא משתק; ואינו גורם ליותר אושר, אלא מנחיל תחושות אכזבה.

בספרו "פרדוקס הבחירה", עוסק שוורץ בשפע ההיצע הקיים סביבנו, וכיצד הוא משפיע על יכולתנו לקבל החלטות. לדבריו, ככל שיש יותר אפשרויות, לאנשים קשה יותר לבחור.

נראה שאלטרנטיבות רבות מדי, גורמות גם לצרכנים להתחרט על החלטות שקיבלו. חרטה מפחיתה את רמת הסיפוק מההחלטה שהתקבלה, מה שמוביל לירידה בשביעות הרצון מהמוצר/השירות, גם אם הם טובים מאוד.

בעידן הדיגיטלי, עם אינספור האפשרויות, עולה רמת הציפיות, שלאחריה עלולה להגיע תחושת חוסר שביעות רצון, האשמה עצמית ואף תופעות של דיכאון.

מבולבלים? גם אנחנו

פינת הפוסט השבועי

ולרגע אנחנו ילדים,

שעומדים בחנות

הצעצועים...

במה נבחר?

במה תבחרו

לשחק?

רוצים אחריות? תנו בחירה

מור אסאל, מומחית הורות ומשפחה, מוסמכת מכון אדלר, מחברת רב המכר "איך ללטף קיפוד"

הורים למתבגרים מאד רוצים שהמתבגרים יקחו אחריות על חייהם ומטלותיהם, ורצוי אתמול. אבל כדי שזה באמת יקרה, המתבגרים חייבים להתנסות בבחירה – ורצוי כמה שיותר.

כי בחירה ואחריות קשורות זו בזו, ואין אפשרות להתיר אותן. בכל מקום בחיים, האחראי הוא זה שתפקידו לבחור (למשל, המנהל במפעל, המפקד בצבא) ולא זה שממלא הוראות. ולהיפך: בעל זכות הבחירה הוא זה שעליו מוטלת האחריות להתמודד עם מה שיקרה אחרי הבחירה, כתוצאה ממנה.

ולכן, אם אנחנו רוצים שהמתבגרים שלנו יגדלו אחריות, מוטב שנעביר אליהם כמה שיותר בחירות וניתן להם להתמודד עם השלכות הבחירות שלהם, לטוב ולרע.

* חשוב לדעת:

לא תמיד הם יקבלו את ההחלטה הנכונה (לדעתנו). אבל כל התנסות שאינה מסכנת אותם, עוזרת להם ללמוד עוד משהו על סדרי העדיפויות שלהם, על החיים ועל לקיחת אחריות.

גם אתם מתקשים לבחור?

הידיעה שמשהו "נשאר בחוץ",
שהחלטנו במודע שלא לבחור בו...

בואו נאמן ונחזק את "שריר"
הבחירה כבר מגיל צעיר.

איך נעזור לילדים לבחור נכון?

ריבי ארצי, מערך המו"פ

דוגמה אישית

ילדים ערניים לסובב אותם - היו מודעים לבחירות ולהחלטות שאתם עושים.

היוועצות

נסו לערב את הילדה במהלך קבלת ההחלטות שלכם (בנושאים שאפשר כמובן), ותנו לה להתמודד גם עם האפשרות שהבחירה שהציעה לא תתקבל. סביר להניח שגם היא תתקל בסוגיה דומה, כשתצטרך לבחור בעתיד.

מעורבות

דברו עם הילד על החלטות - קטנות או גדולות - שהוא צריך לקבל בחיי היום יום שלו, ותזכו ברווח נקי: גם תדעו יותר מה מעסיק אותו, וגם תחזקו את יכולת הבחירה שלו.

אפשרות להחליט

**תנו לה (עד כמה שניתן)
חופש בחירה והחלטה.
התנסות מגיל צעיר במרחב
בחירה, בגבולות ברורים,
מחזקת מיומנות זו.**

השלכות והשפעות

**שוחחו עם הילד תוך כדי ואחרי
קבלת החלטות, ועזרו לו להבין את
ההשלכות וההשפעות של הבחירות
שלו.**

החלטה אישית

**עמדו על כך שהילדה תבחר
ותחליט בנושאים הקשורים
אליה, ולא אף ילד אחר.**

התנהלות פיננסית

**למדו את הילדים כיצד להתנהל עם דמי
כיס בחוכמה. קבלת החלטות כלכליות
טובות מגיל צעיר לא מבטיחה הצלחה
פיננסית, אך בהחלט תשפיע על
ההחלטות שיעמדו בפניהם בעתיד.**

ניהול זמן

הפנו את תשומת לב הילד לאופן בו הוא מנהל את זמנו. החלטות לגבי ניצול הזמן, מקדמות פעלנות וחיוניות כבר מגיל צעיר.

החלטות מבוססות ערכים

הקפידו על ביסוס הבחירה על ערכים ומוסר, וביצוע החלטות אתיות על מנת שלא לפגוע באחר ולנהוג בסבלנות.

החלטות משפיעות

עודדו את הילד לחשוב כיצד הבחירה שלו תשפיע על אחרים ועל הסביבה.

בחירה ומיומנויות

כשהבחירה קשה, הדגימו לה כיצד יצירתיות, יכולת פתרון בעיות וחשיבה ביקורתית יכולים לסייע לה לבחור.

הבניית בסיס לבחירה והתנסות בקבלת החלטות בגיל צעיר, יחזקו את יכולתם לבחור בעתיד.

ביננו... לא פשוט לוותר על משהו (:

תבחרו לספר לכולם!?

הפיצו את הסק;ופ

שלחו לנו את המילה

בחירה

וקבלו הודעה להפצת קישור

ההצטרפות לסק;ופ

זה מגיע לכווווולם ;)

*קיבלתם לראשונה

את המגזין ורוצים להצטרף

לרשימת התפוצה גם?

לחצו כאן.

הבחירה בידיים שלהם!

בית ספר תדהר אפשר לתלמידים
לבחור את עבודת החקר וגם את
דרך הלמידה שלו

מרחבים של בחירה

מאיה גולן, מערך המו"פ

תהיתם פעם מדוע אנחנו בוחרים כל כך הרבה דברים בחיינו, אבל לא בהכרח את בית הספר בו לומדים ילדינו?! הרי אנחנו חיים במדינה דמוקרטית, בה זכותו של כל אחת ואחד מאיתנו למרחב בחירה ופעולה, ויכולת לנהוג כראות עינינו.

תכנית מרחבי חינוך מטעם מערך המו"פ, מלווה רשויות אשר בוחרות ליישם החלטת ממשלה בדבר פתיחת אזורי רישום, ולהרחיב את אפשרויות הבחירה להורים במעבר לכיתה א' ולכיתה ז', בתהליך משתף סדור ושקוף.

המהלך מאפשר קידום מהלך אסטרטגי רשותי, כינון תרבות של דיאלוג, שיתוף וניהול הסכמות בקרב המנהיגות החינוכית ברשות, התחדשות פדגוגית-ארגונית בבתי הספר ויצירת מגוון*, עלייה באקלים מיטבי בבתי הספר*, טיפול בסוגיית ההוגנות, הידוק הקשר בין בתי הספר לקהילה*, שביעות רצון ההורים*

בתהליך מתמשך, מרחב אחד של בחירה מזמן מרחבים חדשים של שינוי, פיתוח ופעולה

[פסטיבל של בחירה](#)

[זאב במרחב](#)

(*מתוך מחקר הערכה של רא"מה)

**”יד הגורל מכה בכולנו ומה
שנותר לנו היא הבריירה:
איך אנחנו בוחרים לקום
ואלו צלילים אנחנו בוחרים
להשמיע בעולמנו.”**

רונה רמון

זמן קריאה 36 שניות

128 מילים על

השורש ב.ח.ר בי

שרון כהן, משמהות. מורה במרכזי מחוננים.
מלמד אינטליגנציה רגשית באמצעות משחקי
מילים, ומרצה למערכות יחסים מודעות.

**בחירה. השורש הוא ב.ח.ר. אם נשחק עם
האותיות, נגלה שיוצאות המילים – ברח. חרב.
חבר. רחב. ומה זה בא לרמוז לנו?**

**כשאנחנו עומדים לבחור, אנחנו עומדים בצומת:
או שאנו פונים לבחירה שיש בה חרב, או לבחירה
שיש בה חבר. או שאנחנו פונים לצד האור או
פונים לצד החושך.**

**בכל בחירה שלנו אנחנו יכולים להרחיב, או
להבריח (לסגור על בריח). ככל שנהיה יותר
מודעים לאיזה צד אנו פונים או מפנים עם
הבחירה שלנו, כך נצליח אט אט לבחור יותר
באור.**

**ואיך אני בוחר? אני מתבונן אם יש בו-חר (חר
בערבית זה טוב, כמו סאבח איל חר). שנזכה
לבחור בטוב.**

**ואיך אפשר לבחור נכון? לב.חור. לב חור (חור
בעברית זה חופש. בן חורין...) לב.חור זה לוודא
שאני בוחר מתוך מקום של חופש פנימי, חופש
רגשי.. שנזכה לצאת לחופשי ולבחור משם...**

יוזמה

כל כך הרבה בחירות יום יומיות...

למה שלא נלמד מזה משהו?

דוגמית / יעל קלו מור

**כלניות שנפתחות
זה לא עניין של מה בכך
בימים כאלה שהכל סוגר
יש משהו בעניין הזה
של בחירה בתוך כאוס
של אחיזה במה שכן
של צבעים ופריחות
שגם אם את רק כלנית
בסלון, בכד זכוכית
את יכולה לשמש דוגמית
לאיך להבטיח שמחות**

בחירות ועיצוב העתיד

ד"ר איריס פינטו

חיינו הם התוצאה הכוללת של מכלול הבחירות שעשינו, במודע או שלא במודע, ולכן הבחירה היא שמאפשרת לנו שליטה וקבלת אחריות על חיינו.

כמעט הכל הוא בחירה - בכל דקה מחיינו אנו נדרשים לבחור, ולכן העתיד נקבע על ידי הבחירות שאנחנו עושים, או לא עושים, או נותנים לאחרים לעשות עבורנו. הבחירות הללו משפיעות לא רק על הרגע הנוכחי, אלא מהדהדות לאורך כל חיינו המקצועיים והאישיים.

הצלחה עתידית אינה תוצאה של החלטה מונומנטלית אחת בלבד, וכל בחירה יכולה לקדם אותנו ליעד רצוי. אם איננו אוהבים את ההווה בו אנו חיים, יש בכוחנו ליצור מציאות חדשה. אמנם איננו בוחרים את הנסיבות אליהן אנו נקלעים, אך בידינו הכוח לבחור כיצד אנו מגיבים לנסיבות אלו, גם אם הן נכפות עלינו.

החלטה גורלית

בוחרים להתחיל?

יש פה מתכון
בלתי רגיל!

מחברים רעיון לצלילים

רגע לקראת סיום האזינו איתנו לשיר לקראת שבת.

מתוך בחירה

מילים, לחן וביצוע

דודו

טסה

לחצו ותהנו...

הגענו.

זה סוף המהדורה

נתראה בשבוע הבא!

אבל היי,

אנחנו ממש פה!

בקבוצת הפייסבוק שלנו אפשר לשתף במחשבות,

ולוואטספ שלנו אין גבולות...

(כן, ממש זה שקיבלתם ממנו את סק'ול; ופ)

במי תבחרו?

ובשבוע הבא...

מתחברים!